

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ♦ № 60 ♦ Четвер, 28 березня 1991 року ♦ Ціна 10 коп.

Як зам'яється дитинство цим близькокам, які народилися і живуть на вузенькій смужечці землі — косі Тендра? Палкими дебатами в українському парламенті? Різким підвищенням ціи, яке так схвилювало дорослих? Розмовами старших про важке життя у країні?

Мабуть, ні. Бо на краєчок української землі, яка заходить далеко в море, навики приходять із великим запізненням. А їхні батьки вже давно забули, що таке магазин. Зойдси до нього, як до Марса, на якому, до речі, теж нічого немає.

Коли ці маленькі громадяни України стануть дорослими, то неодмінно згадуватимуть море, яке їх годувало великою рибкою, чисте повітря і снаків. І може, саме вони боротимуться за те, щоб цивілізація не зіпсувала море і навіть їхнього дитинства, щоб на Україні збереглися такі заповідні куточки, як коси Тендра і Кінбурн.

Фоторозповідь про них на 9-й сторінці.

ПРИЙНЯТО Закон СРСР «Про Кабінет міністрів СРСР», у якому відкоректовано до Конституції СРСР визначення компетенції Кабінету міністрів СРСР, порядок його діяльності, відносини з іншими державними органами. Він друкується у центральних газетах.

ВЕРХОВНА Рада СРСР ухвалила постанову «Про припинення страйків на підприємствах вугільної промисловості країни». Кабінету міністрів СРСР, спільно з урядами республік доручається негайно почати розгляд пеката економічних і соціальних вимог регіональних робітничих комітетів вугільних басейнів.

УЦЕНТРАЛЬНИХ газетах знову опубліковано постанову Верховної Ради СРСР «Про реалізацію реформи розподілу ціи і заходів щодо соціального захисту населення».

СТРАЙК шатерів Західного Донбасу вийшов з-під контролю об'єднаного страйкового комітету. До економічних вимог додано політичні: розпуск Верховної Ради СРСР, відставка Президента країни, передача повноважень законодавчої влади на перехідний період Раді Федерації, прями вибори Президента, введення президентського поста на Україні, розпуск Верховної Ради УРСР і проведення нових її виборів, деполітизація КДБ, армії, органів внутрішніх справ і підпорядкування останніх місцевим Радам.

УЧОРА на ранковому засіданні Ради Національності Верховної Ради СРСР розглядався у першому читанні проєкт Закону про винятковість в СРСР.

кондн
ук.

СПІВПРАЦЮВАТИ

В УКРАЇНІ

сторонам. Ор-
для більшості
чим біль-
вона поваж-
там та підпри-
захисту влас-
«Ми ще не
арбітражної
ердикти були в-
рості тих, хто
нас за юридич-
на. На черзі —
республіки юри-
ста, яке займа-
ую орендарям

ано у номер

РИНКУ ПАРЛАМЕНТУ?

Однак, од-
році сесія об-
приняла рішен-
вершення будів-
енергоблоку.
оратор справн
площу Леніна
рухівців, які
еологічне голо-
дтримку рішен-
Раді, з вимо-
а антигуманно-
обградн. Керів-
реагувал на по-
іці було дано
ахистити» по-
юстителі по-
ували голодую-
ади до суду.
за... «споруд-
дешо, що чергова
сесія обласної Ради задоволь-
нула всі вимоги голодуючих.
Отже, конфлікт усунуто.

Феміди відмови-

та підприємцям, виконувало
функції «третейського суду».
— повідомив генеральний ди-
ректор СОПУ В. Хмільовський.

Ще рада Спільн дбає про
створення обласних організа-
цій та співробітництво з ни-
ми. На жаль, поки що на міс-
цях переважає прагнення
будь-що здобути «суверені-
тет». На всіх рівнях. Во це
можливість бути хоч якимсь,
та «начальником». А от
Спільн підприємців СРСР,
до якої її керівник П. Бунич
запрошує й СОПУ, навпаки,

більше піклується справами
політичними. «Проте нам,
наголосив В. Хмільовський,
— дивіденд більш важливий,
ніж протистояння офіційним
структурам. До того ж ми
дотримуємось насамперед
республіканських законів,
які досить істотно розбігаю-
ться з союзними. І, найголов-
ніше, набагато продуктивні-
ше працювати спільно з уря-
дом, а не всупереч йому».

Отже, робота попереду на-
пружена. І задля того, аби
ефективніше її виконувати,
вкрай необхідні структурні
зміни. Це питання буде ост-
аточно вирішено на І з'їзді
Спільн орендаторів і підпри-
ємців, який відбудеться в
Києві 25 квітня цього року.

А ще до з'їзду потрібно

створити своє «лобі» — де-
путатську групу в парламен-
ті. Організувати також бан-
ківське обслуговування чле-
нів Спільн — свої послуги
пропонує ужгородський «Ліс-
банк». Він одним з перших у
СРСР одержав ліцензію на
зовнішньоекономічну діяль-
ність, має філії в Києві, Льво-
ві, Будапешті. І, зрештою,
знайти конкретну адресу для
благодійності. Адже частина
прибутків від комерційної ді-
яльності СОПУ має надхо-
дити тим, хто потребує мило-
сердя, допомоги і добра.

Дмитро
ДЕСЯТИННИКОВ,
спеціальний кореспон-
дент «Голосу України».
Київ.

Бізнес-контакт

VIDEO TON

ЗАЦІКАВЛЕНІ
В УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ

Угорщина завжди була
«містком» між українськими
підприємствами, які потребують
новітніх технологій, і виробни-
ками перспективних зарубіж-
них розробок. Про це свідчить
виставка продукції угорської
зовнішньоторгівельної акціо-

нальної фірми «Відео-тон», яка
репрезентує в Києві продукцію
трьох заводів. «Відео-тон» —
відома фірма електронного
обладнання — щорічно експор-
тує на світовий ринок обчислю-
вальної техніки на суму близь-
ко 6 мільярдів форинтів.

Вперше на Україні представ-
лено нові засоби обчислюваль-
ної техніки, автоматики й ор-
техніки. Серед них угорська
фірма пропонує високоєфек-
тивні відеотермінали для при-
готування й редагування тек-
стової інформації, системи авто-
матизованого управління ви-
робничими процесами, персо-
нальні комп'ютери.

Крім продукції, яка може

зацікавити ієрархію під-
приємства, на виставці широко
представлено побутову аудіо-
і відеопаратуру: відеомані-
тофони, лантери, акустичні сис-
теми, розроблені спільно з за-
хіднонімецькою фірмою «Фі-
ш». Автолюбителям же за-
цікавити автоматизовану за-
хисним пристроєм проти викра-
дення машини.

Фірма «Відео-тон» зацікапе-
на не тільки в українському
ринку, але й готова співробіт-
ничати в спільних розробках.

Був висловлено «ідею про-
пози» про нала «енія ви-
робни-» на Укр-і компакт-
дисків, що дає б можливість
випускати музичну продукцію
незалежно від фірми «Мелоді-
я».

Керівництво «Відео-тону» аа-
жає, що співробітництво укр-
їнських підприємств та їхньої
фірми вигідне для обох сторін.
Тарас ПЕТРІВ,
Валентина ПОЛІЩУК.

Зверніть увагу

Є І ТАКІ ПАРТІЇ

Формуванням Народного
руху України за перебудову
— першого масового полі-
тичного об'єднання респуб-
ліки — започатковується су-
часна історія становлення
багатопартійності на Україні.
Сьогодні існує вже близько
двадцяти партій.

Широкі кола громадсько-
сті цікавляться програмами,
статутами нових політичних
формувань, їх чисельністю,
лідерами. Все це є в брошу-
рі товариства «Знання»
УРСР «Нові політичні партії
України», підготовлений док-

тором історичних наук
А. Слюсаренком та аспіран-
том історичного факультету
Київського держуніверсите-
ту М. Томенком.

Автори розповідають про
16 партій, які організаційно
оформилися на кінець мину-
лого року. Крім загальної
інформації наводяться адре-
си та телефони штаб-квар-
тир кожної партії, називаю-
ться друковані органи.

Володимир
СЕРГІЙЧУК,
кандидат історичних на-
ук.

НЕ ЗА СВОЇМ ЧАСОМ ЖИ

Вимагає вирішення —

Для прагматичних потреб по-
дей, їх зручності земна куля
розбита на 24 так звані годин-
ні пояси. Нумерація ведеться
від 0 до 23 в східному на-
прямку. Точний час кожного
поясу (поясний час) визнача-
ється за його середнім ме-
ридіаном і умовно поширює-
ється на всю територію даного
поясу.

Приблизно посередині тери-
торії нашої республіки (між
Києвом та Житомиром) прохо-
дить 30-й градус східної дов-
готи, який є середнім ме-
ридіаном другого (східноєв-
ропейського) годинного поясу.
Межі цього поясу проходять
по 22,5 градуса на заході і по
37,5 — на сході східної довго-
ти. В межах цього другого
(східноєвропейського) годинно-
го поясу знаходяться близько
93 відсотків території Украї-
ни. За межами поясу залиша-
ються тільки невелика західна
частина Закарпатської області,
невелика східна частина Хар-
ківської, східна частина Донець-
кої та Луганська області.
Різниця між часом другого
(східноєвропейського) годинно-
го поясу (німецьким поясним
часом) і нульового (лондон-
ського, або західноєвропейсь-
кого) становить дві години і
між часом першим (середньо-
європейським годинним пояс-
ом) відповідно годину. Фактич-
но різниця між середньоєв-
ропейським часом і часом, при-
йнятим на території України,
— дві години. Справа в тому,
що на території СРСР (за винят-
ком Прибалтики та Молдови)
прийнято таї званий деирет-
ний час, асведений деиретом

РНК СРСР у 1930 році. Згідно
з ним до поясного часу а жо-
ному годинному поясі додає-
ється одна година. Деиретний
час другого годинного поясу
називається москвським ча-
сом.

Повернення до поясного ча-
су динуться інтересами ох-
рони здоров'я населення, а-
могами господарського життя
республіки. В останні роки до
нього повернулися Прибалти-
ка і Молдова. Крім них у на-
шому другому (східноєв-
ропейському) годинному поясі
знаходяться ще такі країни, як
Фінляндія, Румунія, Болгарія,
Греція, Туреччина, Кіпр, Сі-
рія, Ліван, Йорданія, Ізраїль,
Єгипет та інші. А в Білорусії,
нотра, як і України, знаходи-
ться в другому (східноєв-
ропейському) годинному поясі,
прийнято москвським час.

Вперше поясний час прий-
нятий у 1884 році. До рево-
люції на Україні (російській)
діяв петроградський час, а на
Західній Україні (аустро-угор-
ський) — поясний час серед-
ньоєвропейського годинного
поясу. Законом УНР (демо-
кратичний) про «новий стиль»
з 1 березня 1918 року на У-
країні відмінявся петроградсь-
кий час і вводився поясний,
але чомусь середньоєвропей-
ський. У січні 1919 року УНР
(радянською) було введено
«харківський час», який відрі-
знявся від німецького поясно-
го на 25 хвилин. Постановою
РНК СРСР від 17 січня 1924
року на асій території Союзу
РСР вводився поясний час. Ук-

раїнська РС
природний
ропейський,
ло, як уже
до 1930 ро
Західна Ук
до Польщі
и, жипа з
ським часом

Повернен
су має бу
му для Ук
ний захід
тей або ч
приває б
приває б
господарсь
побутовому
Стріпки на
вини бути
диму наезд
ватимуть
відносно з
ін — Пол
ий, Угорщ
зад віднос
європейськ
новому

тільки год
що до моск
новий бу
Прибалти
Фінляндії,
же, необх
ретний час
ий і повер
ний, який
до 1930 р

Постанов
України ві
иу «Про за
лення часу
іської РС
решт анно

Ів
дійсний
ного тов
Львів.

Повертаючись до надрукованого

«ВИКУП ЗА АФГАНЦЯ»

Так називалася інформа-
ція Г. Кривця, вміщена в
нашій газеті 21 люто-
го, в якій йшлося про
Павла Стасевича. Воїн-
афганець ще й досі пе-
ребуває в полоні у моджахе-
дів, які вимагають за нього
вкуп. Зрозуміло, мати гото-
ва заплатити які завгодно
гроші, щоб визволити свою
дитину. Та нема в неї пот-
рібної суми.

І от молоді Херсонського
виробничого об'єднання «Дні-

про» взялася допомогти —
почали збирати гроші.

Після публікації у «Голо-
сі України» виручили з бідн
Павла Стасевича вирішили й
працівники районної лікарні
з Іванівців Волинської облас-
ті. З ініціативи Е. Вншиак
тут організовано штаб по
збиранню коштів. Про цю
благородну справу співіств
редактор районної газети
«Колос» Микола Пасаман.
«Тільки от біда, — пише він,

— куди г
ти, ніхто н

Не в ді
дей мило
скільки з
ресу, де н
кають (ви
нашого з
ралися од

Ось вон
область, і
село Корн
хайлівні
Павла). А
ка облас
Балтське
промбанк
рахунок
Стасевича

Відгук
Людмила

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

Ціни на ринках республіки цього тижня такі:
(в карбованцях)

	Київ	Вінниця	Суми	Луцьк	Полтава
Яловичина (за кг)	15	8—10	7—8	10—12	7
Свинина (за кг)	18	10	8	12—15	10
Сапо (за кг)	8	5—6	5—6	7	4—5
Сметана (за л)	10	5	5	5	—
Сир (за кг)	10	5	5	4	4
Мед (за кг)	30	20	20	20	30
Опія (за л)	5	6	3	—	4
Картопля (за кг)	2	1	1	1	1
Цибуля (за кг)	4	2	2	3	1,7
Огірі солоні (за шт.)	1	0,5	—	0,5	—

РІЗІЙ

іонерія пазерної

х наук, професор,
та науковий ке-
го політехнічного
та Державної

вас, аичтає, що
ваші стосунки з
на на тюлені! Я

— її вирізано па-

не можна просто
з фокусів!

Але нині в світі
усть деталей роб-
ні не більш як по-
е, щоразу треба
л чи шунати ле-
рогів! А різати
просто. Лазерна

етко аписується в
о світового вироб-
щів! Лазерне за-
ащення матеріалів
— від 2—3 до 10

ота з надтвердими
Маркування ви-
ро-а кодування то-
лазерного обліку

у наших криницях
у нема, як і самих

ого нема! Колись
перекос — дослід-
мало апроваджу-
етність, вороги

а «аорогамия, ма-
честей!

Союзи нема на що
у поки більше ко-

Розмову від
Віталій ЖЕЖЕРА.

Дякую.

Розмову від
Віталій ЖЕЖЕРА.

СЕРЕД
СОНМУ
СВЯТИХ

РТІІ

сторичних наук
ним та аспіран-
тському факультеті
держуніверсите-
тському.
озовляють про-
кцій організацію
на нічній мити-
Крим загальної
наводиться адре-
сфони штаб-кварти-
парції, називаю-
ані органи.

**Володимир
СЕРДУК**,
історичних на-

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент
«Голосу України».
Закарпатська область.

1000

«Я ЗНАЮ, ЩО РОБИТИ...»

ІЗ ДОСЕ «ГОЛОСУ
УКРАЇНИ»:

Олександр Новак, на-
чальник відділу земле-
користування і земле-
строю Івано-Франківсь-
кого обласного, голо-
вний державний ін-
спектор по землероб-
ству і охороні земель
обл. Центр з ухвален-
ня, член КПРС. Па-
трист нещодавно на-
значений на посаду
керівника Кооперативу Украї-
ни.

Вдома буває різном-
одно: грудою, спортивною...
Але всі споживачі на-
слідують земля. Те са-
ме, яку ми хочемо не
бачити за міським
асфальтом чи промис-
ловим закритем без-
доріжжя. Проте, в хви-
линки атомів до бага-
тьох доходять, що як
— діти Веселити, Зем-
ля ж — найбільший
скарб, переданий нам
через віки.

Фото
Валерія
ІНЮТИНА.

Згідно з ухвалою сесії Івано-Франківської обласної Ради народних депутатів «Про земельну реформу» (від 30 жовтня 1990 року) місцеві Ради області повинні реально розподіляти землю, її надра, волини, пасовища, ліси, водні та інші ресурси в межах своєї території і компетенції. Можна сказати, що на Івано-Франківщині на длі завершено перший етап земельної реформи.

На думку Олександра Новака, начальника відділу землекористування і землестрою Івано-Франківського обласного, на цьому етапі реформи без боротьби не обійдеться, але будь-які яртки і заперечення повинні бути передусім компетентними і спиратися на чинні закони.

Протягом двох останніх років відомчо між місцевими Радами та ЦКІ основи створено земельний банк даних у знамені і графічно, і семантично відображені всі земельні угіддя. Ануляція відмінностей в нормах наділення землі для користування: як колгоспників, так і робітників, службовців... Таким чином, передано в особисте користування ще 142 тисячі гектарів землі. Розміри земельної ділянки, як правило, залежать від наявності землі, а також від кількості членів сім'ї.

Одночасно здійснює державний контроль за використанням і охороною землі та проведення інвентаризації всіх землекористувачів, що порушують вимоги законодавства. У таких випадках використання землі внаслідок незаконним або безгосподарним, і всі такі земельні ділянки передано в земельний запас...

Про ліквідацію земельної реформи на Івано-Франківщині, правомочність і законність рішень обласної Ради суперечки то чотася як на республіканському рівні, так і в самій області...

Мене ніхто не примушував робити земельну реформу, та я не мі примусяти. Але прийшли люди, які захопили цю справу. Ми разом вказали на цю справу. Займаючись цими питаннями не перший рік, я давно зрозумів, що тільки знаючи всі сторони, всі проблеми землі: і юридичну, і економічну, і соціальну, і екологічну — в усіх галузях народного господарства — тільки тоді можна розпочати реформу. Та головне — все має бути чесно і законно з усіх сторін.

— Олександр Іванович, як одним із перших у республіці на практиці зіткнувся і з Земельним кодексом України, і з іншими, як союзними, так і республіканськими законодавчими актами про землю...

— Земельну реформу в області ми розпочали, керуючись ще старим Земельним кодексом, адже новий набрав чинності тільки 15 березня. Але скажіть мені, який закон дозволяє користування будь-якому земельною ділянкою, якщо не оформлено необхідних документів?

— Це може новий Земельний кодекс України закласти правові норми на муніципальні продуктивні земель або розвитку ерозії? Чи вказати, що громадянин, який прокидає на власній території, не матимуть права на користування земельною ділянкою, або вказати, що землі товарного сільськогосподарського виробництва будуть давати продукцію в першу чергу за

якимись планами якогось іншого народу? Це ж бо абсурд! Бо Земельний кодекс може існувати тільки у відповідності до закону, в даному випадку — у відповідності до основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про землю, чинного і на території нашої республіки з 15 березня 1990 року.

Кодекс тільки уточнює і конкретизує ті чи інші правові норми. Однак, прикро, коли протвинки нового Закону про землю кивають тільки на союзні основи, бо республіканських «нібито ще нема і не знати, чи будуть». Закон є і діє. Адже ще 7 травня торік Верховна Рада України прийняла Указ «Про деякі питання виключення і надання земельних ділянок». У ньому, зокрема, визначено, що для надання селянським (фермерським) господарствам землі виділяється за остаточним рішенням районної (міської) Ради. Та я ще не чув, щоб хоч одна Рада не тільки в області, але й у республіці цим скористалася.

— Отже, без розуміння суті земельної реформи на рівні області, району, окремого села, причому розуміння до найбільшої дрібниці, вони «букуватимуть», ретиніше, «букуватимуть» вже сьогодні.

— Сьогодні я знаю, що робити на території області, і намагаюсь довести це до розуміння кожного голови сільської Ради, до кожного землевпорядника.

Ми робили прямолінійні поля, що стимулюють ерозію землі, і кричали: «Давайте боротися за ерозію!» Та спочатку давайте ліквідуємо причини, що її породжують. Земельно-територіальний уст-

рій — дуже широке поняття і надзвичайно складне. Якщо те, що ми називаємо полем, не відповідає ніяким вимогам, а ми оремо каміня і кодаємо туди зерно, то чи не розумієте заплітати цю землю, зробити сіножні чи ставок. Земельна реформа повинна мати глибоку, ґрунтовну підготовку на місцях.

Але ж і без спільної комплексної програми проведення земельної реформи окремі, часто суперечливі настанови місцевих Рад привертуть увагу на місцях, але не дадуть, ніж малоефективні...

— Реформу потрібно робити цілісно й розумно. Якщо хтось думає, що вся її суть в тому, щоб просто поділити і роздати землю, то це глибока помилка. Багато хто вважає, що Агпропром має зашинувати за собою всі керівні функції. Але ж є державна програма, державна політика в сільському господарстві. А що таке, наприклад, обласний агропром? Це рада всіх агропромислових формувань, товаровиробників, яка повинна забезпечувати виробництво, виходити на ринок і тому подібне. Агпропром не може диктувати державну політику охорони і використання земель! А сьогодні ми просимо у нього гроші на будь-яку дрібницю. Крім цього, існує ще безліч міністерств, які не зрозуміли до що вирішують. Коли ж доходить до конкретної справи, то голова Сільради — міністр усім міністерствам.

Не треба нервувати тим, що не керуємо. Разом з тим, для чого давати землю тому, що її не хоче? Але ж ми чомусь створюємо штучні перепони якраз тим, хто добивається землі...

— Десятки і сотні новонароджених фермерів та кооператорів і тих, хто хоче ними стати, продовжують очікувати високі кабінетні, заплутаністю у «ляльках» транзакцій, здавалось би зрозумілого Закону, що юридично затверджує усі форми господарювання...

— Ми і в цьому випадку в крайній Комусі спало на думку, що коли заготовити пакет інструкцій для якогось «оптимального» фермера, то на Україні відразу розв'язати фермерство. Розумна хитроща — і та свої секрети про себе тримає, не то щоб один «секрет» для всіх фермерів і «наштампувати» однакових фермерів — велика помилка. Наші науково-дослідні інститути повинні дати лише ті передумови, якіс-які загальні форми, за якими вже кожен буде господарювати по-своєму. Головне — дати можливість.

Форми товарного виробництва обов'язково повинні бути різніми: колгоспи, радгоспи, кооперативи, селянські чи фермерські господарства. Всі перед Законом однакові і спільуватимуть однакову земельну ренту. Головне, щоб таке господарство було ефективним і виконувало всі правила охорони і використання землі, як це передбачено Основами Української РСР про землю.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент
«Голосу України»
Івано-Франківська область

28 березня 1991 року. № 60

Інформ-шоу

ХТО П'Є БІЛЬШЕ КАВИ!

Як розповідає легенда, колись, у давні часи, один пастир помітив, що кози, яких він пас на гірських висотах, часом стають надзвичайно збудженими. Пастир спробував плод, який їм кози, і з поважкою відразу привніс їм і енергію. Отже, за переказами, було відведено худобі певні властивості кави.

Американці люблять варити каву в кавоварці і не дуже дрібного помолу. В Європі каву поділяють в кавинках і використовують каву середнього помолу. У Туреччині, Греції та арабських країнах п'ють каву дрібного помолу — це створює чарівний аромат.

Кожний катерийкий жителі України (в середньому) п'є каву хоч б раз на день. Переважно чому напою віддають більшість жінок (72 відсоток), чоловіки п'ють каву майже (41 відсоток) і мізерну кількість (34 відсоток).

У країнах Європейського співтовариства так переважують голоси на користь цього напою. Французький журнал «Л'Експресс» інформув про використання кави на душі населення в Англії, Іспанії, Бельгії, Люксембурзі, ФРН, Данії, Нідерландах, Фрэнції, Греції (як і малюють загалом каву).

ПОЛІЦЕЙСЬКІ БЕЗ...
ШТАНІВ

Як повідомляють американські техніки «Ю.С. Ньюс енд Ворлд ріпортер», випускники поліцейської академії в Філадельфії у бруклінському розумінні заплілися без штанів. Така ситуація виникла тому, що муніципальні вчителі не наділи кошти на пошми синіх формантних штанів. Випускникам ес ж такі присвоїли званиа, хоча через таку оцінку був відкладений випускний захід і поліцейські на певний час вимушені займатися канцелярською роботою. Випускники жарують: «Чому заповніти міря—фірмени штанів».

У МОСКВІ ТАКСІ
НЕ ІЗДАТЬ...

Англійський журнал «Економіст» вирішив провести соціологічне дослідження і дав завдання своїм кореспондентам зупинити таксі у шостій годіночній вечора в прохлїх. З мінометра. Після проведення цієї акції кореспонденти повідомили, що в Лондоні така вилітала їм коштовна (в порівнянні з нашою) 11,7 долара, у Парижі — 10,8, у Берліні — 8, у Нью-Йорку — 6,75, у Токіо — 12, в Гонконгу — 2,56 долара. Замовлення центрального бюро інформації не було мям, коли після тривалого чекання з Москви одержали відповідь: «Таксі не виявлено».

«ЗНАЄШСЯ З РАДЯНСЬКИМИ?» ДО ТЕБЕ МОЖЕ ЗАВІТАТИ ФБР»

Наш прес-клуб

Федеральне бюро розслідувань стентить за контактами між американськими туристичними компаніями і радянськими громадянами, вважачи, що останні можуть використати організацію туристичних поїздок для прикриття розвідувальної діяльності.

Протягом кількох років бюро вважало такі контакти, і його зацікавленість не зменшилася, незважаючи на поліпшення політичних відносин між США і Радянським Союзом.

Індустрию туризму часто вважають порівняно зручним каналом для агентів іноземних урядів.

Один спеціаліст із шпигуства, редактор журналу «Сенюріті інтелідженс ріпорт» Френн Мактуайр, зазначає, що турзям — одне з трьох найкращих прикриттів для агентів розвідки, два інші — це журналістика і експортно-імпорти операції. Мактуайр також казав, що певну частину службююю національних авіакомпаній та інших ділових організацій деяких іранів — таких, як Радянський Союз, — звичайно складають агенти урядів цих держав.

Але всі вони не можуть бути шпигунами, заявив він, «тому, що вони повинні організовувати роботу компаній». Деякі американські організатори туристичних поїздок регулярно навідує ФБР і серед них — ведучу й Капмюнішну компанію «Дженерал турз енд рашн тревел бюрро».

Алекс Харрес, президент «Дженерал турз», не приховує, що до нього «ніколи заходять». «Я мало що можу повідомити ФБР, але я відповідаю на запитання».

Харрес розповів, що одного разу до нього звернувся агент КДБ, але «я сказав їм, що хочу зайнятися тільки бізнесом, і вони залишили мене в спокої».

Уолд Лоуренс, голова правління «Рашн тревел бюрро», теж заявив, що його фірму інколи навідує ФБР.

Він і Харрес розповіли, що інколи запитання ФБР стосуються радянських туристичних службююю і відносин між керівниками цієї індустрії.

Агент ФБР недавно приходив до редакції «Тревел уїклі» і в контору компанії «Рід тревел груп».

Цей слідач, мабуть, чув про попередні контакти між «Рід» і Радами у зв'язку з можливим видавничим проектом і хотів дізнатися про деталі.

Він також запитав про характер контактів «Тревел уїклі» з радянською індустрією туризму і про відносини між керівниками обо неордианірі осіб стосуюн між співробітниками і радянськими громадянами.

Піч час цього візиту агент ФБР підтвердив, що бюро вважає, що «інтурист», радянське державне туристичне агентство служить прикриттям для агентів КДБ.

Створюється враження, що сьогодні рівень контролю ФБР за індустрією туризму не знизився.

Офіційний мандат ФБР на захист економічних і військових таємниць США не змінився в результаті відносин в «холодній війні». Пред-

ставник бюро Майк Кортен казав, що його відділ потужно навідує для того, щоб розкрити наскільки збереження контролю індустриальних функцій.

Ця заява буде спиратися на внутрішній робочий документ, в якому говориться: «Оскільки економіка напружена стає руйнівною силою (у відносинах зі Східною Європою і СРСР), США будуть змушені ірраше захищати свою секретну інформацію і технологію інформацію».

Зараз важко визначити контроль індустриальних зацікавлень ФБР, говориться у загальному документі. Що стосуються Східної Європи, то тамешні уряди подіють «неоднозначні сигнали щодо свого розвідувального потенціалу і прагнень».

У документі також наголошено, що у зв'язку з загальною потребою СРСР у західних капіталах і технологіях радянська розвідка зараз ще активніше, ніж в останні десять років.

Редактор журналу з проблем безпеки Мактуайр висловив припущення, що ФБР буде в надалі вести нагляд за індустрією туризму.

Щодо тих, хто працює на спільних підприємствах, ФБР може вжити утиді, щоб визначити, чи не примушують когось-небудь нелегально передавати інформацію.

Змінюється, зазначає він, буде інформація, якою цікавляться іноземці і яку США намагатимуться захистити, хоча військові таємниці будуть, як і раніше, захищені, чи, більшого значення набуватимуть економічна інформація і технологія.

«Тревел уїклі» (США).

Фоторепліка

ЛЮБОВ.
ДО ДЖАЗУ

Перш ніж дійти своїх корів, англійський фермер Марк Пауді алаштував їм п'ятнадцятихвилинний концерт на саксофоні: заздалека цьому роду підкачуються нашої мелодії. Очевидці свідчать, що королю Джаззиста навіть мям улюблені мелодії — соло в стилі Пітера Крейса або інтерпретації на тему пісень Хуліо Грассіаса.

Експонат

ГІГАНТИ XXI СТОЛІТТЯ

Японська будівельна фірма «Обешиш», що спеціалізується на спорудженні асінтоси будинків, запропонував проект гігантського хмарочоса «Аерополіс» заввишки 2001 метр. Ця башта в чотирі з половинною резз перетнує знаменитий «Сіас Тауер» у Чикаго. На завамі архітекторів, будова стане символом століття і асінтоси ма посеред морської затоки біля японських берегів. У вимаренні широким використанням навітряні легкі конструкції. В башті-гіганті зможуть жити і працювати триста тисяч чоловік.

У цюколий частині буде невеликий лісороса з водоспадом посеред гігантського ландшафту. Це створить ефект присутності на природі. Зайсін шведський ніфетним мюмом буде піднятися на будівлю з 500 поверхів. Простір між 600 і 760 метрами відведено під житлові приміщення і готель. А між 200—600 метрами будуть розміщені представницькі офіси міжнародної ООН, офіси японського уряду. Перебудована тут і культурні центри, концертні зали.

Висловлює важа ного типу буде з'являтися у збережених майже 10-кілометровому системному мості і тунелі.

Днями іноземна преса повідомляла, що про оди фантастичний проєкт, такосий ландшафт — «Бейсик». Ця супер-будова у вигляді піраміди досягне позависоких висот — 4000 метрів, 800-поверховий хмарочос буде «плавати» в Токійській затоці. Він надіє адеп над «Головою» майже мільйон чоловік. Житлові приміщення піднімуться до того ж до 2000 метрів. Вище будуть космічні обсерваторії, центр вироблення енергії, космічні змінює явля спорту.

Посміхніться

— Казали ж йому літврі: «Кидай літврі».

Малюнок із зарубіжної преси.

Кінбури і Тендра. Дві коси, які врізаються в Чорне море. Вони були свідками битви Суворова за Кінбурнську фортецю і повстання матросів на «Потамкин», бо після виходу з Одеси цей панцерник стояв напроти таїдівського маяка. Сьогодні це заповідні місця України. І коли птахи повертаються з таллих країв, то відпочивають вони на Кінбурні або на Тендрі. Вирушаючи у вирій, вони там сідають, щоб попрощатися з рідною землею. А люди, які живуть на цих клатках суші, роблять уса, щоб зберегти природу надоторканою, щоб ніхто не розривав спокій птаства.

Краєвиди ж тут дійсно неповторні. У будь-яку пору року Кінбури приваблює суаворою красою. Взимку з боку лиману на цій острівці тиссяч льодові поля, а з боку моря вигравують хвилі. Влітку цікаво спостерігати, як солони і прісна вода створюють живий гребінь, що вигріє на сонці. А ще славилися Тендра і Кінбури риболовством. І туди двома мільйонами, які народилися і живуть на Тендрівській косі, їхня Батьківщина на всі життя запам'ятається як краєм сонцем, ласкавим морем і величезною риболовством.

Фото Олександра КРЕМКА.

Англієн Хеза Макгіл і шведка Улла Біргегорд досі були в СРСР утриманими й тоді з відомої причини не мали права на вільні пересування по території Мінської області. Хоч організації МА не брали участі в мітингах, не підтримували їх, не вступали проти того чи іншого уряду або політичної системи.

Хеза—працівниця міжнародного секретаріату Амністії, нуратор учасників цього руху в СРСР, Улла — викладач російської мови з кращими знаннями української та багаторічний активіст цього руху.

НА УКРАЇНУ вони приїхали зустрітися з членами Міжнародної Амністії, щоб згуртувати їх, залучити до організації нових, вивчити умови створення груп і, звичайно ж, пропугувати їх своїм організатором. Хоча, здавалося б, про таку гуманну доброчесну справу (Амністія лише з 1981 року виступала на захист 33000 політичних в'язнів (1) кожна цивільнозалежна людина має знати давно. Організація бореться за звільнення в'язнів сумління, які не застосовували й не пропугували насильства, домагається невинного і справедливості суду над усіма політ. в'язнями, виступає проти т. з. в'язнів смертної кари. Причому робить це, діючи при безпечності самих учасників руху, вони можуть відстоювати права політ.в'язнів будь-яких країн, крім своєї. У лавах МА — понад мільйон членів з майже всіх країн світу.

Правда, в СРСР, який, як відомо, займає шосту частину земної кулі, всього 250 ідентифікованих членів і 1 місцею в Україні. Якщо сказати простіше, то виходить так: понад тридцять років «чужі» люди в-в-в борються за права політ.в'язнів СРСР, ніж у відповідь хіба що насильовувалися.

Хеза Макгіл відповіла на це так:

Нам рух у СРСР десь на початковому етапі, хоча, втім, який в Катарі, Албанії чи в Ірані. На початку сімдесятих років група Міжнародної Амністії намагалася діяти в Москві, однак її не розпускали.

За останні два роки в радянській пресі з'явилися об'єктивні повідомлення про нашу організацію. Люди почали писати, що хочуть стати в нашій ряді.

У листопаді минулого року я побувала в Москві з Тоні Коном, представником Міжнародного секретаріату. У нас з'явилася московська інформаційна група.

Але наші досить явний, символ — закламує саці, об'являє волючому дором, — уже неміжніми і деякі новими.

Улі: — На Україні всього два десятки наших ідентифікованих членів, з них десять — у Києві. Звичайно, цього дуже мало. Нам би хотілося ще зустріти у вас людей, яких могли б залучити наші гуманістичні ідеї.

Хеза: — Як побачили б ці ідеї?

Улі: — Хто ці, безумовно, сміливі люди?

Хеза: — Призвичайно, не будемо ж це й не секрет. То що об'єкти справи кожного з наших колег?

Гарра, тоді давайте поговоримо про те, чим вони, я не тільки вчені, можуть займатися конкретно. Попробуємо, радянських людей, дуже важко уявити, як не можна з собою борючись, наприклад, за звільнення з двадцятилітнього ув'язнення іспанського в'язня Ба Тхау з Вірнії.

Улі: — Найпоширенішою формою діяльності учасників руху є написання листів чи телеграм з вимогою негайного звільнення з в'язнів сумління. Адресують вони повідомлення владі цієї країни, яка порушила права людини, президентам, Міністрам юстиції, законодавчих органів, начальникам в'язниць... Причому це робиться протягом місяців і років. Часто листи надсилаються й кошиками поштою.

в'язня, рідним — для підтримки.

Членки груп Міжнародної Амністії відіють посольства й торговельні представництва відповідної держави у своїй країні, збирають підписи під зверненнями про звільнення, інформують про справу свого «підданого» в місцевій пресі.

Хеза: — У Польщі, наприклад, наша краківська група влаштувала вечір листів. Люди були зодягнуті у смугасту тюремну форму, підірвали опалювальне приєднання, яке асоціювалося б з камерою, запросили пресу.

Улі: Уважно розглядаючи деяких своїх співвітчизників, ніхто не знає, як усі ми тут, на подинах й віддаючись боротьбі за ідею Москви, що ж не за основна форма діяльності — написання листів чи відсилення посольств? Та й було подібне й нас, було — вже писали листи до захисту Андрія Деніс, проти диктатури Німеччини, навіть на мітингах від розпуску ходили.

Хеза: — Ні, це дуже ефективна робота. Уряди країн не хочуть розголосу, який створюють публічні акції, навіть питання про порушення прав людини. Адже так формується думка світової громадськості.

Улі: — Результатом є й численні звільнення в'язнів чи припинення тортур, хоч ми ніколи не стверджуємо, що це відбувається лише завдяки нашій діяльності.

Крім уже названих заходів МА, який визнає таку можливість, косяться в країні, де є порушення, свою делегацію чи групу лікарів, якщо цього потребує «наш» ув'язнений чи звільнений з в'язниць.

А що варто здобути Міжнародною Амністією інформації про поставання деяких державок військового поліцейського чи іншого зброї тям державам, уряди яких визнають ці зброяри для тортур, утримання в в'язницях або для виконання смертної кари?

— Шановні даки мають знати ще одну нашу особливість — бран міжнародної інформації, тям яче з іншими порушення права людини. Тям ми маємо виступати за міжнародними подіями членки Амністії, який чиним орієнтуватися в обстановці? Та й цілава було б збити, як організації а цілому вадість змичають, що той чи інший в'язень є в'язнем сумління, а не державним, свідомо, кримінальником? Особливо, коли «закамуфлювати» політика під «зв'язаний» звільнення намагаються злочинці, держава з усім своїм інститутами. Зовсім нещадно це практикувалося і нас, фактичній нині ідолом.

Улі: — У нас же є професійний центр у Лондоні, де працюють 260 чоловік з 40 країн. При секретаріаті Міжнародної Амністії це досить солідний експертний відділ який і займається збиранням, аналізом, переробкою інформації про заарештованих та обставини, за яких його було заарештовано. А в'язні тям визначать, чи підлягає тям ув'язненню в'язень під визначення від того, чи вважає його тямим уряд цієї або іншої країни.

Хеза: — Дікерале інформації в МА найрізноманітніші: п.з.а. урядові документи, звіти адвокатів і громадських організацій, свід-

На знімку: Улла Біргегорд і Хеза Макгіл.

чення бжецьки, листи в'язнів і їхніх родичів та збіжжю.

При цьому, щоб запобігти упередженості у розслідуванні фактів, співробітники МА не беруть участі у розгляді питань, які стосуються їхніх країн.

Таким чином, нашим членам на місцях не потрібно хвилюватися з цього приводу. Вони щомісяця отримують інформаційні бюлетені.

МА, де знаходять найпоширенішу інформацію для своєї діяльності. Наприклад, з сімдесятих номерів дізнаються, що проводиться кампанія на підтримку в'язнів місії — Муффа Мікарі з Сінгапуру, Команди і Сінгапуру, Мундаль з Буркіна Фасо та Ба Тхау з Вірнії. Там же вміщені і відповідні матеріали для цих звітів ООН.

Хеза: — Як бачимо, це багато моїх співвітчизників, які захочуть стати членами Амністії, болючому, німале, вадє рідуче «в'язнів смертної кари у всіх, без винятку, антицарх. Ставлення до неї у нас дуже неоднозначне.

Улі: — «Смертна кара є порушенням основних прав людини. Смертний вирок не може бути відмінним від в'язні, який забирає життя, на сама — «бешство.

Хеза: — Про засудження смертної кари забирає ООН. Від цього почарання відмовилися 35 країн, ще у 18-ти вони помиряться тільки на деякі види злочинів.

Повіряючись, що Міжнародною Амністією — Фінно-своє багати організації. Хоті б фінансує?

Улі: — Міжнародна Амністія живе і діє за рахунок внесків та пожертвувати її членки і тих, хто її співчуває. Але воно не отримує фінансової допомоги від урядів держав, щоб бути незалежною від будь-кого. Це її принцип.

Хеза: — До речі, враховуючи ситуацію, в якій опинилася наша країна, МА поки що змінює членських внесків й оплати за друкування продукції своїх членів в СРСР, а для «Голосу України» готова оплатити надіслати свій щомісячний бюлетень про стан дотримання прав і свобод людини в Україні.

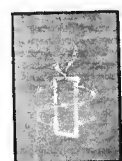
Що ж, щиро дякую, бо маючі для парламентської газети, якою ми є, вартість річної передала б бюлетеню з англійської футури (12 американських доларів) — це тямі аюлія чинили.

Заставляється, що членки МА, зокрема Філіп, а членка людини, яка поділяє поглядів цієї організації. Під адрес в нашої країні: 113063, Москва, а/я № 3. М. Фархуарскі.

Сподіваємося, що українські групи МА досторють до створення своєї Філіп, а членка України, яка вважала курс на суверенітет, матиме свого представника у Міжнародній раді цього руху захисту прав людини.

Розмови про Анатолія БЕНА спеціального аоресменту «Голосу України» а п. н. тямі прав людини.

НА ПОЧАТКУ СІМДЕСЯТИХ ГРУПА МІЖНАРОДНОЇ АМНІСТІЇ НАМАГАЛАСЯ ДІЯТИ У МОСКВІ, ОДНАК ПІ ПЕРЕСЛІДУВАЛИ. І ЛИШЕ ОСТАННІМ ЧАСОМ В НАШІ ПРЕСІ З'ЯВИЛИСЯ ОБ'ЄКТИВНІ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЦЮ ОРГАНІЗАЦІЮ РАДЯНСЬКІ ГРОМАДЯНИН ВІДКРИЛИ БИ ВІДПОВІДІ НАШІ ПРАВА В'ЯЗНІВ. ТАКНХ ПОКИЩО НЕБАГАТО.

ТИМ ЧАСОМ, ЛІШЕ З 1981 РОКУ МІЖНАРОДНА АМНІСТІЯ ВІСТУПІЛА НА ЗАХИСТ 33000 ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ ПРАКТИЧНО З УСІХ КРАЇН СВІТУ.

На знімку: Улла Біргегорд і Хеза Макгіл.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Лімінцею у під-
піднебесної Грофи,
якої, вихопившись
з борів, тяжіє над
краєм сталевими щита-
ми, зупинився стомле-
ний Епіфаній.

Здалеку долинула до
її музика, і була вона
якою для вуха — такою
що не дає передиху
музичними тактами, на-
віщо виконавці кудись ква-
сали, наздоганяли або вті-
лювали, такою дріб-
ною, розсипаним мак,
якого ніхто не в силі поз-
нати, а він, сиплюється й
сиплюється і гарця, вхо-
плює, заповнює весь простір
своїм забиває; такою тіс-
ною музики виступилися
журальні мідного креца-
ра, виступили з нього не мо-
же докучити місця не-
має і вони перемішують,
перли в кришталевій ам-
бі, — шалений, дзенькіт
і скрипкові перебо-
завиточки сопілкового
духу і пишання фрілок, а
всім цим гомінком содо-
перховодить лункий бу-
го, що нагнітає у міжгір'я
звуків, мов бриндзу в
а, а столічати її не мо-
же, немовірний тисоті ко-
зачуть окремо, пере-
жачуться з іншими у див-
назодженій гармонії.

Епіфаній слухав заворо-
т і не міг збагнути, в
край потрапив, що та
стає степова пісня, яка
мала тугою, пестила слух,
звук витискала й заколю-
вала, враз потрощилося,
вспала і завжорхнула
верверках звуків? Чи
це Україна?

Музика негавала, була
невтомна й вічна, музи-
ка п'ятачку землі само-
тньо працювали на сво-
їх інструментах, стримано
голови до такту і
гомосніше вимовували

Люд ніби й не чув: ме-
не на базарі, пригля-
даючи до товару, що лежав
на землі біля ніг збут-
тов, подався на торг і Епі-
фаній та все випитував, що
називається, бо такого
що ніде не бачив: бу-
ли килими й ліжники,
тарі й запаски, різьблені
таблички й коники із сиду-
ра, а й тягуча гусянка в
баченнях, стоси кукуруд-
си малаїв і чорні афінки
в човочках...

Епіфаній до товари-
нараз ніхто не купував
і, немов чогось очіку-
ючи, продавці припрошували
запобігливою мовою,
була така українською,
від степової відрізнялася
словами і тональ-
но, — що ж це за край,
які потрапив Епіфаній?

Враз музика стихла,
і переляку: на ближніх
Грофи, над видоло-
ю поставали велетні в
сідках, вквітчаніх
мірамах волічковими ба-
чунками, у постолох і ви-
шаних камашах, у чорних
саях з голубими павами
крисами на плечах.

Вони підняли геи до неба
і дуби, притулили деи-
до уст — і затремтіло
горами тужливе курли-
ня, довго воно не змо-
гло, а коли вишукло, запала
долиною святкова тиша,
люди замінили в очікуванні
подиванки.

Вона сталася. Велетні,
спавши долі трембіти, зі-
шли з горбів, покладали в
кріси, вихопили із-за
сесів бартки, зчепили їх
над головами, дзенькі-
ли ними, аж іскри посипа-
ли, а тоді вдарила музика
аркану.

Велетні побралися за пле-
чачи розганяти коло:
удні притупити, затіпала

танцюристами трясунка, й
барвистий людський обруч
закрутився в шалених обер-
тах то ліворуч, то праворуч,
і не стало видно постатей,
обруч стиснув музикантів ще
дужче до купи, і тільки чут-
но було вигук: «Раз-два, а
принбій, раз-два, ще такий!»

Довго крутився розшалі-
лий аркан — чи то втомив
летіти не знають? — та враз
утихла музика, ніби струни
разом обірвалися, сопілки
потрощилися від натуги, а буб-
нявий квац зламався; поста-
вали легіни, піт котився гра-
дом з їхніх лщів, бартки за-
чересні позакладали, розби-

бачив Епіфаній сповненого
люті й гідності погляду баи-
дуриста, — не міг упевни-
тися, що це був той самий
сивий козак Мамай, якого
він послав від імені Пилипа
Орлика в Кам'янську Січ.

Стояв народ, заслухавшись
у дивні перебори звуків на
бандурі й речетативний ти-
хий спів, схожий на поми-
нальну молитву.

Гей, у стороні чужий
турецький над морем синім
та на білому камені сидить
останній український геть-
ман, ім'ям Орла звеличений,
ясні слізи проливає і сло-
вами квітить-проквіляє:

Мамай, і знову схлинула
поминальна молитва:

— І заплакав у стороні
чужій басурмеїський остан-
ній гетьман України, іменем
Орла звеличений: «Чом же
випало вамостям з пам'яті,
як Москва при добуванні Сі-
чі 1709 года утинала козаче-
ству голови? Леч по оконча-
нню війни що з вамостями
станеться?» Люди, опришки
свободолуби! — заволав Си-
вий козак, схопився на ноги
і бандуру над головою під-
няв. — Та ж їхню волю ще
не випрошив, воля — на віс-
ті шаблі!

— І матимете силу дійти
аж до краю України?

— З шаблею і піснею, із
словом і вірою!

— Хай провадить вас
Бог, — перехрестив козака
Епіфаній і подався пріч. Та
зупинився, повернувся. —
Я проведу тебе до Скиту Ма-
нявського, сам туди прямую.
Хочу запослати для себе пра-
вославний храм, в якому ще
не проклиналась українська
воля.

— Чи ж ти впевнений у
цьому? Говорила мені пані
Ганна Орликова в Стаисла-
ві, ноли я напитував дорогу
до Маняв, що ігумен скиту
триста карбованців отримує
від цариці щорічно... За во-
лю України можеш помолити-
ся і в уніатському храмі
— Бог один.

— Чужа мені унія, коза-
че...

— Та вона б і тут не при-
жнлась, якби не страх перед
Москвою, яка й віру відби-
рає в людей і глумиться над
нею. Унія — то протест про-
ти духовного московського
рабства.

— Я знаю... Розумію й
те, хоч іноді мені це розу-
міння здається блюзнірством:
якби за Гадяцькою угодою
Україна залишилася в складі
Польщі-Литви із своєю ав-
тономією, ми б тепер, при
ослабленій Польщі, вироста-
ли у велику європейську дер-
жаву... Але чому, чому така
наша доля, що ми завжди
мусимо шукати захисту в
сильнішому сусіді?

— Це не тільки наша до-
ля така. Кожна нація, яка
бореться, шукає сильнішого со-
юзника. Хіба в нас хтось та-
ке право відібрав? З якої
притички кожне хоче нас
припинити звинуваченням у
прислужництві й схилинні
перед сильнішим? Наша спра-
ва, де маємо шукати спіль-
ників. Наша! Москва ж лає,
кого їй спідручить: не Богда-
на, а Виговського, не Брю-
ховецького, а Мазепу! Кому
яке діло, в який спосіб ми
хочемо здобути волю? Кого
це, крім нас, має обходити?..

Православна віра! Свята во-
ля була для України, поки
ми мали її для себе. Гей, та
якби то наш народ прийняв
унію ще за Мазепи, не мали б
ми тепер тяжити з московсь-
ким Синодом!.. А Іван Ви-
говський, у душі греко-на-
тоlichem бувши, хотів разом із
своїм канцлером Юрієм Не-
мчиричем створити Велике
Руське князівство — в серці
Європи...

— Помолнись на його
могили.

Епіфаній віз мамайського
козя за уздечку, все глибше
входили вони в гори, й зми-
кались над ними у високості
верховіття сморек.

Усамотившись у собі, ос-
мислював чернець єдино вір-
ну істину: всі віросповіду-
вання повинні бути взаємо-
перпінні, бо ж визнають єди-
ного Бога і єдиний Дух, що
втілюється у матерію. Во-
ротьба між православними й
католиками безглузда й зло-
чинна, бо роз'єднує народ.
Вищою ж Духу байдужі об-
ряди, за допомогою яких ві-
руючі наближаються до іс-
тини. Не сміє бути ворожнє-
чі не тільки між християна-
ми різних обрядів, а й між
релігіями, бо і євреї, і му-
сульмани, і буддисти, і язич-
ники однаково прагнуть ду-
ховної висоти... Та коли
власть імуші підпорядкову-
ють собі релігію — чи ж мо-
же бути вона справедливою?

Чи ж то прясв Божого чину,
коли католики вбивають пра-
вославних, а православні ка-
толиків? Коли православний
архімандрит Аллілуй спалює
православні книги тільки то-
му, що вони належать Укра-
їні, а не Москві? Коли поль-

ські католики лама-
ти в українських
них вівтарях і
ченців з монасти-
вищу правду мови-
ки: не католики во-
вославні, не протес-
язнички — укра-
му я хочу помолити
вославиому храмі і
католицького геть-

Далі дорогу зас-
ри. Із сходу на пів-
від вершини Канк-
Погару — протяг-
бет, через який
повзти хіба що зме-
ці, й неподалік зме-
поля прикунув
над гомінкою Ман-
би ліктями сперся
присутня, тнхий

Високий мур
святую місцину
фортецю, залізни-
вхожих вузьку, за-
вану хвіртку.

Сивий козак
Епіфаній постукав.

— Православні?

— Православні.

Рипнула хвіртка
чернець в острове
мулі кнвнув рух

— Проходьте...

Божа правитесь
жеиській церкві.

Церковця була
немов капличка,
в ній всього кілька
прочан, які навко-
ли поклонні. М-
іконостас дихав с-
стю — пам'ятав
но, засновника Скі-
ського Іова Князя
храм прикрашали
тя, на яких страж-
ники з обличчями
до гробу Господи-
цувським візерун-
леного, припадали
Божа-Мати в
шаловий хустці.
вгорі синіла баня,
ла дна і едіалася

Сивий козак оп-
кн на білмю: скл-
долонями докупн,
ру й німо наклан-
на ворговів — інш-
він не знав... Епі-
ліючи в душі не-
сі блаженство й п-
чепієць своєї сп-
непотіє:

— Мій це Храп

Він схлинув у п-
лову й побачив в
кам'яну плиту з
«Гетьман Іван Ви-
села Руда, що бі-
Пліта була проз-
неї прогладас с-
гетьмана, знайомі-
цької літографії,
вклинках його, р-
го поляками під

із небуття, воскрес-
каного у визвольні-
ях між двома во-
лами гетьмана й
тав: «Ні, не мож-
бі йти з Москвою
що досягнула нау-
ності в монгольсь-
стві, не розуміє
ної людини... Нині
зуміє. Може, й
коли московський
вільняється від
го насильства
поваги до народів
підкорив... Можли-
ми колись торгу-
жен своїм доста-
новатися нинігам-
рами шукати, але
ді, коли зникне
торі пам'ять про
Богдана в Переяс-
зують московити
го і марио були
рядям насильств
завислих сам-
Ти перший вист-
нерівного зговору
нагороджений: сп-
каптяку україн-
де ще бореться
неволі. І хай ти
пристановище ста-
моєї душі».

Роман ІВАНІЧУК

ПОШУКАХ ХРАМУ

рали кріси з куренів й ви-
рушали з базару, не чекаю-
чи дяки, ніби виконали тут
свій обов'язок, потішивши
танцем народ, а далі в них
важливіша справа — йдуть
воювати з ворогами.

Зупинив їх Епіфаній, про-
стятнувши вперед руки:

— Хто ви: угри, чехи, во-
лохи чи дияволи?

— Опришки, святний отче!

— Відповіли хором.

— Православні, католики,
протестанти чи язичники?

— Українці, отче!

Епіфаній з подивом і за-
хватом дивився услід оприш-
кам, які зникли в синій
ущелині, та замість радості
туга скоробила його душу.
Чн то від думки, що над
Дніпром заникло буйне ли-
царство і козакі підневіль-
ними грецькіями стали, чи
від усвідомлення, яке в цю
мить прийшло до Епіфа-
нія, — що поділилася Украї-
на на дві, а може, й більше
часток, і кожна згодом зна-
тиме тільки свій п'ятачок
землі й лише своє життя на
ній, — десь буде легше коро-
тати дні в ярмі, а десь важ-
че, та вроздріб волі ніхто не
здобуде, і неминуче настане
той час, коли задивлені в
себе, увірувані у свою красу
і силу змаліють і опришки,
простору широкого не зрію-
чи, — велетні ж бо можуть
виростати тільки на Великій
Землі.

А люд на базарі вже іншу
знайшов собі розвагу: тіс-
ним колом обступив дивного
для них і не баченого, вид-
но, в цих краях музиканта,
який сидів, підгнувши під
себе ноги, й перебирав паль-
цями на багатострунному ін-
струменті. Над ним нахилив
голову статій, немов нама-
люваний, гнідий кінь; з ті-
мені музиканта звисав, чіп-
ляючись за вухо, сивий чуб;
був музикант одягнений у
червогий шупан, а очі мав
заплющені, й тому, що не

«Мої вельче ласка при-
ятелі і брати, пане Ма-
не кошовий і все Низове то-
варство! Будучи в далеких од
ваших мостей одлеглих кра-
ях, одобралем ту непотіпну
вістку, же вашмость добрі
молодці забули присягу
свою — послідньою крові не
жалувати, поки не буде до
своїх первобитних прав і
вольностей повернуті і од-
незисного ярма московско-
го освобождені. Тепер, коли
на виконання тої присяги
настав час, коли король
французький, з'єднавшись з
королем гішпанським проти
Москви праведують, а ви ви-
казав, коли войско польське
і литовське на коні против
Москви всіли, далісте, ваш-
мость добрі молодці, звес-
тих московськими хитрими
обіцянками...»

Епіфаній упізнав нарешті
сивого козака Мамаю, про-
брався поміж людей, припав
до байдуриста, долонією стру-
ни загугли, потермосив його
за плече.

— Запізнався?

— Пізнаю тебе, не зрію-
чи, отче Епіфанію... Не я за-
пізнався, світлої пам'яті
гетьман Мазепа пізно наро-
дові свою правду сказав. Чи
ж то не знав він, що до бит-
ви треба народ готувати? По-
що розбудив ув останню
мить і заспаних перед воро-
гом поставив?.. Слухайте,
люди гірські, у вас нині че-
кріси наладовані, тож не дай-
тесь в оману, як ті козаки
кам'янські... Що ж відповів
Орликові кошовий отаман
Милашевич, у малості своїй
нікчемний, не гідний поїн-
ному Гордієнкові ноги цілу-
вати: «От ханського величе-
ства ми мусимо одділитися,
бо велику кривду від татар
малосьмо. Да не ізвольте
болш до нас писати, жанеже
естесьмо уже єя імператор-
ської велнчності вірній слу-
ги».

Утер скупу слезу козак

Тоді повисів за спину бан-
дуру, навіпомаки до коня
підійшов, взявся за уздечку,
ногу в стремію вставив, сів
верхи і поллескав гнідого по-
пні.

— Скажім, мій вірний то-
варшчу, в гірські бескетта.
Або волю здобути, або дома
не бути!

— Хто тебе ослідив, ко-
заче? — спитав Епіфаній і
козя буйного стримав.

— Непроглядь, отче. Всі
осліпили... Хіба вони, брати
і Низові, зрячимн бувши,
зериулись би у ярмо?

— Чужина — теж ярмо.
Колн хочеш до рідних пла-
нів, тоді й політика здається
марною... Горе наше не тіль-
ки в неволі, а й у любові до
рідного краю... Ти зневірив-
ся, Мамаю?

— Не пускаю до себе зне-
віри. Поки хоч один заря-
джений мушкет залишився в
ляцарських руках — не про-
граєна ще воля. Я ж маю зір
— пісня моя зряча.

— Куди прямуєш?

— До опришків. Поведу
їх з гір у степ воювати... На
Погарі за Манаявою ждуть
вони мене. А по дорозі у
скит зайду, поклонюся пра-
хові гетьмана Виговського,
який перший підняв шаблю
на зажерливу Москву. Хай
його дух благословить нас на
битву з ордою.

— Гетьман у скиті похо-
ваний?

— У скиті. Сказала мені
про це жона Пилипа Орлика,
яка у Стаиславі доживає ві-
ку в самотності... У церкві
Воздвиження Чесного Хрест-
та Скиту Манявського стоїть
єдина на Україні гетьмансь-
ка могила. Розметали вороги
кості Богдана й Івана — без
цвинтаря зосталась Україна.
А без могили гине народ...
Хвалити Господа, що хоч у
пій закутній української
землі збереглася наша па-
м'ять. Тож підємо від моги-
ли гетьманської, від початку
нашого — в похід.

На долю свою не ремствує. Попри всі складності нашого життя вважало себе щасливим. Маю добру сім'ю, цікаву роботу. Що ще треба жінці? Брешого, може вона й не так. Просто на фоні чужих ирричущих сімейних проблем, від яких найбільше страждає жінка, мати, мов власні здрісники. А що вже чужого горя, сімейних негаразд випало за довгі роки на мою долю — секретарша комісії у справах неповнолітніх, то й лік згубила.

А я справді, подумалось мені, чому ПРИ? Та дільно з нею, з навою. Важлива суть і щоб тебе розуміли. На моє щастя, якраз жалілися не маю на що. Сюйногий вирішує питання з буд-ням, починаючи від голови вином-ному і закінчуючи черговим при вході. Скажімо, треба розв'язати проблему з медичним обстеженням дітей у якійсь сім'ї чи потрібна якась інша медична допомога — завжди плідуть назустріч працівники міського від-

Тут треба зауважити що до добру людей на посади секретарів. Щоденно зустрічаєшся з болем людським, з поглибленими душами. Не може бути місця черствості, байдужості до будь-якого, навіть найважливішого, правопорушення. А в деяких місяцях посада секретаря комісії — притулок для чиновника або хлопчика на побігеньках. А в Ярмоліському районі залучили до виконання навіть союзу, судимо за крадіжками. Чи можна так легкою комбінацією добирати людей на таку відповідальну роботу, де треба досконало знати психологію, підлітка, гонко розбиратися в причинах виникнення ним правопорушення, конфліктів з сім'єю, із самим

дівчиною-жінкою. Як би це дівчинка гратися, а в неї вже під очима темні мола закури. Ли й повернуту віру в людей, у людські чисті серця? Чуття? Часто таке дівча приходить спочатку до мене, а вже потім душок іаємо до матері.

Чи ось зараз пошнурилася «Епідемія» оберадання інженерів громадян підлітків. Порушаючи повні всі одяково відповідати. Але я мушу враховувати, що один укрив диніси, бо має якийсь серце, а другий — задрозив, бо у всіх хлопців є, а йому мати на свей 80 карбованців — ніколи не купити. І безцін — ішпінні прости, так і так відірвуватися від тих порозоводівних, колі безпритульного дитини варто було лише відгукувати, обіргати. І вона йшла за тобою, як за поведирем.

Ми ж повсякчас стискаємося з потоком козандкої байдужості, знештяти, жорстокості і чекаємо, що все це само по собі зникне, розтане. Я розумію важливість питань, політичних, економічних, соціальних, які вносяться на обговорення сесії Ред народних депутатів, починаючи від Верховної і закінчуючи місцевими. Але щось не чуно, щоб питання сім'ї, виховання дітей, робота з молоддю гостро хвилювали народних обранців. А питання боротьби з пияцтвом, наркоманією, дитячою злочинністю хвилює кожного виборця. Той час часте переконання струнгу у органу, покликаного займатися координацією дій школи, сім'ї, громадськості, спрямованих на профілактику правопорушень серед неповнолітніх.

Відомо, що зараз активно створюється комітет по роботі з молоддю. Як правило, очолюють їх рекомендовано комсомольськими працівниками, багаті з яких сьогодні закінчилися бже портфелі. Не береться до уваги, що робота з молоддю — це не тільки організація козівля і молодіжних кооперативів, а першу чергу копітка, на перший погляд непомітна робота по вихованню, тобто, перевихованню молоді. Це як дитину вчити ходити, так

В Ярмоліському районі залучили до виконання навіть особу, судимо за крадіжками. Чи можна так легкою комбінацією добирати людей на таку відповідальну роботу?

Уже близько десяти років працюю на цій посаді. Це дає мені право зробити певні висновки, зауваження в приводі не тільки способу життя моїх підлітків, а й самої системи роботи з підлітками, тобто, відсутності її в сім'ях, колективах, за місцем проживання.

Отже, на початку минулого десятиліття я прийшла працювати секретарем комісії у справах неповнолітніх при Хмельницькому міськрайонкомі. Робота мейла була близька, бо за фахом учителька, та й я не один. Їм була істотною цією комісією. Та все ж, докладніше знайомлячись з Положенням про комісію, з історією її створення, помітила, що це один з найнезмішних органів. Тобто, якою вона була створена ще в лютому 1918 року, такою існує й досі. Миється суспільство, міняються діти, умови їх виховання, а система роботи з ними в Радях — гранітно непорушна з порозоводівних часів. Навіть назва важка, неповоротка для вимови дитиною.

Та я ніколи над назвою не задумувалася, аж доки один відповідальний працівник якого не дорікнув мені: «Ну чого ти метушишся зі своєю комісією? Адже вона при виконанні, розумієш? — ПРИ».

ДОПОМАГАЮМ!

діль охорони здоров'я, активно підключилися його керівник Д. Царкова. Якщо мейла негайно треба вихити в якусь сім'ю (а так буде нерідко), звернувся у транспортний відділ. Чимало проблем у багатодітних сім'ях, з дитячо-сиротами вирішувалося з допомогою торговельного відділу. Я вже не кажу про відділи народної освіти і внутрішніх справ.

Знаю з розмов зі своїми колегами, що не вистає так. Більше того, під нас намілані по скороченню адміністративного апарату секретари комісії у справах неповнолітніх при райміськрайонкомах, очолюючи список посад на скорочення. І це при різкому зростанні дитячої злочинності і правопорушень.

Не можу уявити, що б далі клопотав за долю сотень хлопчаків і дівчаток, які схилили у життя, втратили зв'язок з батьками, ці школою і яким уже набридли підлітків і хочеться виборотися з привязи знівирі, зневаги. Чи думали про них «добрі» дяді й тьоті, економіяючи гроші на комісії в їх справах?

собою, і все зробити для усунення цих причин?

Завдання комісії — координація дій сім'ї, школи, громадськості, спрямованих їх на створення таких умов, де б особистість підлітка могла всебічно розвиватися. Преміум, у минулому році ми були свідками того, як групи підлітків двох мікрорайонів — Гречанського і Підземного Західного — стікали на стілку з ясовували стосунки. Отже, з доброю сотнею хлопчаків треба було провести велику виконувати роботу. Разом з працівниками правоохоронних органів, керівниками підприємств і установ, з комсомольськими і партійними працівниками вивчали причини масових виступів підлітків, зробили все для того, щоб подібне не повторилося.

Іноді, щоб вирішити долю лише однієї дитини, доводиться звертатися в найрізноманітніші інстанції і гранітно, згідно з нашим законодавством, розв'язувати питання. Що порадити робити з підлітком, який навідрізд відмовився ходити до школи, а на роботу алаштувати немє ніякої можливості, та й вік його ще не працевдатний? Або: стотіть перод тобою п'ятнадцятилітня

молодих вчити, любити прихильно, добрим словом, по роцод своїй, якщо хочеш, ближнього свого. Це й робота з молодими сім'ями, в яких ой школи, багаті з яких сьогодні закінчилися бже портфелі.

Відчуваю, що знову виходимо велосипед, на якому невідомо, чи можна буде кататися. А комісії знову звинувачують в остороні. Завантажуються невикористаними їх досвід, незвичиними їх проблеми. А ми знову залишаємося ПРИ.

Нещодавно ми заснували при комісії секцію «Виховання р'я». До речі, його номер 6-40-51.

За вільною густі сутини. А в тубоці тривожний дитячий голос. За умовою телефону і не бігати в дитини ні привізнi, ні адреси. Вона мейла вилася свій бля.

Дитина не знає проблеми комісії у справах неповнолітніх. Дитини чекає допомога.

Надія ПУКАС, секретар комісії у справах неповнолітніх при Хмельницькому міськрайонкомі.

Фото В'ячеслава ПУШКАРЬОВА.

Б'ЄКТ, БЕОХІДНИЙ ЛЮДЯМ

Цей двоповерховий нічим не примітний будинок розшишений у Києві, на вулиці Толстого. Один із провідних спеціалістів республіки та її столиці, в якому для багатьох пацієнтів єдиним здоровим способом життя, ці споруди дуже важливі і вельї потрібні. Йдеться про Республіканський лікарсько-фізкультурний диспансер.

— Як же основні навантаження припадають на вашу установу? — запитує головний лікар Віктор Браніцький.

— Ми є досвідно-організаційним центром, який розробляє окремі функції побудови установ по всій Україні. Хоча за 40 років (стілків існує наша лікувальна, профілактична система) так і не назвали необхідної матеріальної бази і продовжуємо жебракувати.

Утім, це, так би мовити, «лікарські відступи», і не подумайте, що сваражу на таку долю. Воно не мед сьогодні для багатьох. Але я за таких складних умов повинен робити своє діло професійно і кваліфіковано. Обслуговуємо збори з 56 видів спорту, і це не тільки класичні і не тільки «критичні» спорту, а й ветерани, які свого часу віддали здоров'я, «назавжди» в спорті. Тепер їх необхідно підтримувати, підліковувати.

— Виходить, що у вас люди не тільки обстежуються, а й лікуються?

— Як бачите. Вільше того, останнім часом Міністерство охорони здоров'я України наклало нас на те, щоб давати консультації простим громадянам, які товаришувать з фізкультурною або збираються розпочати здорове життя.

— А платити послуги надаєте?

— Так. Давня мрія нашої інституції — створення відділення медичного забезпечення рядових фізкультурників. Вона здійснюється наразі. Наше відділення господарює. Укладаємо угоди з установами, підприємствами. Завдяки наявності комп'ютерної техніки проводимо діагностику. Виділяємо клієнтам рецепти лікарів, за якими можна займатися певним видом спорту: бігом, плаванням, тенісом, атлетизмом, оздоровчою ходьбою тощо, дозувати навантаження.

— Якщо до нас приїде людина просто з вулиці, то чи зможе обстежитися, дистанційно?

— У нас для всіх дверей відчинено. До речі, так звані випадкові відвідувачі обслуговуються безплатно. Одне слово, нове відділення успішно і корисно працює на здоров'я Києва та республіки, набуває авторитету.

Ще два наших підрозділи займаються відновленням і реабілітацією. На нашій базі створено також кабінет контактною корекції. Спортсмени, які, на жаль, мають відхилення в зорі, знову відвідувачі. Ми планували і встановлюють контакти з ними. Всього процес триває дуже швидко. За рахунок «Спорт-

лото» і підтримки Державного комітету у справах молоді, фізкультури і спорту УРСР ми придбали достатню кількість м'ячів для чехословацького виробництва і ставимо їх. Чорт не їси!»

— Хотіли подякувати?

— У вас добре. А от приїждіти, як на мене, і старі, і затісні...

— Це ми влучили в «дефект». Про розширення мрії давно. Більше того, вже існує й проект будівництва нового республіканського центру здоров'я у Ватутинському районі, на вулиці Братівських. Початково вартість об'єкта шість мільйонів карбованців. Але врахуємо підвищення ціни на будматеріали. Гадаю, що все заміниться мільйонами десятками.

— А чи варті неси ці справи таких величезних коштів?

— Коли йдеться про здоров'я нації, то гроші рахувати не треба.

— Розкажіть, будь ласка, деталіше про майбутній центр.

— Будувати матиме хрестоподібну форму. В ній: 25-метровий басейн, тренажерний зал, відновлювальний центр, нахилний майданчик на 100 ліжок. Приділятиметься увага і такому важливому питанню, як побутова зайнятість громадян — чи не головний зороз здоров'я.

— Коли ж почнеться будівництво?

— Швидше за все в період з 1992 по 1993 рік. А за цей рахунок й відповідні рі-

шення керівних організацій, зокрема Раді Міністрів УРСР. Маммо земля і проєкт. Утім, є й проблеми. Ми зі своїм будівництвом спершу не потрапили до плану 12-ї п'ятирічки. Скажу, що і до наступної пробитися буде важко. В головному планово-економічному управлінні Київщини (ГПЕУ) нам накупили: «Землю брати, будь ласка, а от підприємств шукайте собі самі». От тобі я маю! До речі, на якій ділянці згоді з боку Головногобуду. Але цей трест залежить від місцевих конюнкцій.

— То який же вихід із становища?

— Ми його шукаємо інтенсивно. Нам назустріч Ієс, знаємо, Чорнобильський кризис поставив нас перед викликом. До речі, плануємо в новому центрі зайнятися відновленням здоров'я людей, які постраждали від аварії на ЧАЕС, особливо дітей. Тому задушевий комітет парламенту звернувся до Київради проханням вирішити наше питання позитивно.

Гадаю, що й новий начальник ГПЕУ мисливською Сербією забавляв — людина, яка професійно володіє питаннями фізкультури і спорту, — з розумінням поставиться до проблеми будівництва центру. Для району ж, де немає великого басейну і практично відсутній спортспортивний, він унікальний. Добре, щоб усе це розуміли люди, які рішення яких залежить доля корисного для народу об'єкта...

Розмову веде

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ТЕЛЕФОНІ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:	
Головний редактор —	446-82-11
Заступник головного редактора —	446-70-42
446-91-16,	
446-91-37,	
446-91-96,	
Відповідальний секретар —	446-72-43,
Завідуючий корекцією —	446-60-32
Відділи:	
літературний —	446-91-20,
ліста —	441-88-28,
економіки —	441-88-07,
агровир —	441-88-18,
парламентський —	
441-84-52,	
441-85-44,	
охорони здоров'я —	441-88-08,
соціальних питань —	441-88-43,
екології —	441-88-38,
культури —	441-86-44,
спорту —	441-88-08,
інформаційний —	446-81-13,
історії України —	446-88-62,
вісників питань —	441-88-52,
реклами —	441-88-44.

Футбол

«СУДНОБУДВНИК»: УТРИМАЛИСЬ НА ПЛАВІ

Колі «Крибас» у контрольному матчі з «Суднобудівником» відіграв один м'яч, старший тренер миколаївців Іван Балабан виграв.

— Так і є — Мишко Зубчук нам забив. Він ще першого пошукував без голу не піду. Молодець. Забив такий.

Треба пояснити, що це той Зубчук виступав за «Суднобудівника». Тепер попросився до Кривого Рогу. Ного не тримали. І, як сказав І. Балабан, це одна з небагатьох перемог миколаївців у цьому контрольному матчі грали майже торішнім складом. Кількість забитих голів була однаковою. Зона. Виграти 2:1. А перед цим провели під час контрольних зборів у Криму матч командою української зони другої ліги. Мабути, численні прихильники не дуже задоволені «підсереднім» результатом «Суднобудівника», який виграв лише у команді з Паллорграда — 3:0, а з іншими клубами задовольнялися нічиєю. Черепівці — 3:3, Охтирка — 1:1, Черкаси — 1:1, Нікополь — 1:1. Прогнали миколаївців, цювараді, матч «жовтогарбаних» — 1:3.

— Ми не надавали особливого значення рахункам, — говорить старший тренер «Голубих мет» — відновити функціональні можливості хлопців, які торік бігли за піднесення у класі. І цього року розраховуємо на Станку, Сорочика, Висока, Зиченка, Сива, Руссу, Тимофеева, Машинця, Микольця, Гореченка, Фокуна. Повернувся до «Суднобудівника» Грозоз, який торік виступав у Херсо-

ні, і нападником Смітін із Черкаси. Хтій досвід потрібний кожному. Назву ще трохи новачків. Це воротар Балабан, півзахисник Чулак з Черкаси та гравець серйозної класу Федосов. Якщо ж старту і будуть якісь зміни, то незначні.

Заключний етап підготовки миколаївців вирішувати проєкти у Польщі, а потім — дебют у «буферній» зоні. Приїздивши з цим старшого тренера, республіканець почує від мого.

— Краще б ми і не виходили туди. Тепер проблем безліч. Особливо фінансових. Нас матеріально підтримує Чорноморський суднобудівний завод. Спасибі чорноморцям за це. Але торішній кошторис не покриваєте ніяких витрат. Ажте тепер тієї ж на авіаційні квитки треба буде стільки грошей...

Перерву на цьому сумний діалог І. Балабан і скажу, що прихильники «Суднобудівника» мріяли про піднесення в ранзі улюбленої команди, як це тоді, коли миколаївці грали (і не без успіху) в одній з команд Зaporіжжя і Дніпропетровська. Ці клуби вже у вищій лізі. І ось крок уперед зробили і «Суднобудівники». Тому не віряться, що в місті, де футбол полюбляє майже кожний, зороблять задоволення проєкту свої команди. Не віряться, що «Суднобудівник» через фінансові ускладнення знову кине явір у другий ліг.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.
Миколаїв.

Однієї з найяскравіших постатей у київському складі «Синього Динамо», безсумно, є центральний захисник Олександр Сива. Неповний, технічний футболіст завжди націлений на перемогу суперника завдяки багатосторонній грі, що його описав Сива. Никого до Сива не приставляють навіть по двох персональних нагородах. Але, якщо Олег в ударі, то його завжди зупинять.

Сьогоднішнього, що Сива в київському — таную нападнику для становлення оновленого ФК «Динамо» (Київ) — сезоні грати гостро і результативно. Єдиного, чого йому хотілося бажати, так це — хоч тричі пере-взійти.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:	
Заступник головного редактора —	Олександр Білий.
Чергові редактори: —	Володимир Олександрович, Володимир Кривошадський.
Автори мистецтва —	Антоній Міроненко, Євген Українець.
Випускник —	Олександр Кондратюк.
Оформлення —	Володимир Кисельов.
Коректори:	Лєся Олександрівна, Галина Андріївна, Галина Ковалівна, Ольга Кисельова, Світлана Орловська, Валентина Лисак, Ольга Чорношівна.
Верстальники:	Тетяна Белюк, Алла Будинська, Марія Соловйова, Ольга Якімо, Антонію Аргентиню, Сергій Скакунюк.
Ліногравці:	Віктор Прохур, Раїса Григорук.
Ордене Леніна номінує другу видавництва «Радус України» 32047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.	
Індекс 60953.	
Тираж 166.300.	
Переплатити ціну на рік 19 руб. 80 коп.	
Зам. 03156601.	